

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

306. An non resignari possit beneficium, surrogatum illi beneficio, ad cujus titulum quis erat promotus, aut etiam aliud quodcunque beneficium, etsi non sit tale beneficium titolare, aut ei ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

hoc auctoritatem, posse, altero instante, renitentem ad permutandum cogi: & si omnino noller, etiam iuramentum transerre. Porro requiritur absolutio- nem dicti iuramenti, dum resignans non est in sa- cris; quia tunc iuramentum servari possit; secus, si est in sacris, & est beneficium titolare, nec habet aliunde, unde vivat. *Garc. n. 237.*

Questio 306. An igitur nec resignari pos- sit beneficium surrogatum illi beneficio, ad cuius titulum quis erat promotus; aut etiam aliud quodcumque beneficium, et si non sit ta- le beneficium titolare, aut ei subrogatum; dum resignans non habet aliunde, unde commode vivere possit. Item an patrimo- nium, dum quis ejus titulo ordinatus est, ali- enari possit in hoc casu?

Respondeo ad primum: neque tale benefi- cium surrogatum resignari posse, nisi facta mentione, quod sit surrogatum, & quod habeat resignans, unde vivat. *Chok. loc. cit. n. 60.* citans *Gutt. conf. 42. n. 1.* *Garc. loc. cit. n. 210.* ed quod subrogatum sapit naturam ejus, in cuius locum subrogatur, in- telligiturque cum qualitatibus ejus, cuius loco subrogatur. *l. si cum. §. qui injuriam. ff. si quis cautio- nibus. Garc. loc. cit.* qui etiam addit *n. 211.* benefi- cium, per cuius assecutionem vacat illud, ad cuius titulum fuit quis ordinatus, non videri posse dici subrogatum loco illius, cum vacatio inducatur à ju- re propter incompatibilitatem.

2. Respondeo ad secundum: sed neque ullum aliud beneficium resignari potest à constituto in sacris Ordinibus, nisi aliunde habeat resignans, unde commode vivere possit, juxta quod disposuit Pius V. in constitutione sua 16. incipiente: *quanto Ecclesia &c. de 1. April 1568.* *Chok. loc. cit. n. 59.* in sine citans *Azor. p. 2. l. 7. c. 25. q. 7.* *Parif. l. 3. q. 14. n. 3.* *Garc. loc. cit. n. 198.* Et licet dicta Pii V. constitutio loquatur de resignationibus factis coram Ordina- rio, servari tamen, & habere locum etiam in Curia; quia militat eadem ratio, & in Curia non ad- mitti resignationem alicujus in sacris constituti, nisi cum clausula, quod resignans aliunde habeat, unde commode vivere possit; quæ clausula respi- ciat substantiam gratiæ, ut potè quæ attento stylo aliàs non solet concedi, & cuius clausulæ verificatio committatur Ordinario, si resignatio est in for- ma dignum, tradit *Garc. à n. 199.* ex *Parif. cit. q. 14. n. 3.*

3. Hujus tamen postremi contrarium innuere vide- tur *Card. de Luca de benefic. d. 37. n. 14.* ubi: aut agi- tur de beneficio, ad cuius titulum quis ordinatus est, & tunc ex decreto Tridentini oportet de eo, nimirum quod habeatur aliunde, unde vivere pos- sit, fieri specialis mentio; quæ si facta, inconcussus Datarie stylus est, non admittendi resignationem, nisi cum clausula, dummodo resignans habeat aliunde vivere, quæ sine dubio importat conditionem sus- pensivam, quæ non iustificat, actus manet infe- ctus ex deficiente consensu Papæ. Aut beneficiatus ordinatus non est ad titulum illius beneficii, sed al- terius, aut ad titulum patrimonii, & tunc non in- trat dictum decretum conciliare, neque congrua sustentatio adjici solet per viam conditionis cum clausula dummodo; sed officiales Datarie se regu- lando ex constitutione Pii V. injungente locorum Ordinariis, ne admittant beneficiorum resigna- tionem, nisi iis constet, resignantes habere aliunde vivere, ex quodam stylo id adjiciunt per viam as-

sertiva, nempe: tibi asserenti aliunde habere commode vivere &c. quod non importat formalem conditio- nem intrinsecam, cuius precedens justificatio præ- cisè ac pro forma fieri debeat, minùsque id impor- tat irritationem provisionis; cum neque ipsa con- stitutio Pii V. neque ipsa litera provisionis conti- neant aliquod decretum irritans, quod infectionem tam in petitorio quàm in possessorio causat citat pro hoc *Garc. in addit. ad p. 2. c. ult. n. 228.* *Sera- phin. decis. 1320. n. 4.*

Contra verò clericus constitutus in minoribus tantum ordinibus potest resignare beneficium, etiam si non habeat aliunde, unde vivat, nec etiam ul- là mentione facta, quod ad illius titulum sit pro- motus (intellige, casu quo id factum, cum aliàs opus non sit titulo ad Ordines minores suscipien- dos) sive renunciatio fiat coram ordinario, sive coram Papa; quia nec constitutio illa Pii V. nec con- ciliium loquuntur de constitutis in minoribus, & in iis cessat ratio decoris ordinis; unde nec in eorum resignationibus ponitur supra edicta clausula. *Parif. cit. q. 14. n. 1. & 2.* *Garc. loc. cit. n. 203.* citans *Gutt. conf. 42. n. 10.* *Zevall. q. 561. n. 26.*

4. Respondeo ad tertium: patrimonium, ad cu- jus titulum quis ordinatus est Ordinibus sacris, re- donari, resignari aut alienari non tantum non licet, ita ut quis id faciens peccet mortaliter; quia facit contra prohibitionem Tridentini *loc. cit.* maxime, cum ea facta sit ob bonum publicum principaliter, & favorem totius ordinis clericalis, & vel hinc puniri possit ab Episcopo, ut *Garc. loc. cit. n. 175.* (quamvis tamen non incurrat ullam propter hoc suspensionem; cum talis alienans non sit ordina- tus sine titulo, contra quem solum, & non contra talem alienatorem pœna suspensionis statuta, ut *Garc. cit. n. 175.* citans *Gutt. pract. qq. l. 2. q. 65. n. 10.* *Zechum, Sayrum, Tolet. Suar. &c.*) verum etiam talis alienatio validè fieri nequit sine licentia Epi- scopi, sed est ipso jure nulla ex eadem Concilii di- spositione. *loc. cit.* nimirum *c. 2.* ubi: *atque illa deinceps sine licentia Episcopi alienari, aut extinguat vel remitti nullatenus possent, &c.* Quæ verba inducunt nullitatem ipso jure; quia tollunt potentiam alie- nandi, ut *Gimon. in Enchirid. benef. cit. 3. v. 3. n. 17.* *Tiraq. post l. connubial. gl. 2. n. 1.* *Sanch. de matrim. l. 6. d. 38. n. 20.* & plures alii à *Garc. citati n. 176.* contra *Ledesm.* in cuius quoque sententiam propendere se ait *Garc. n. 180.*

5. Licitam tamen esse & valituram renuncia- tionem patrimonii sine licentia Episcopi factam, quando renuncians haberet beneficium, seu unde aliàs vivere possit, tradunt *Parif. l. 2. q. 6. n. 16.* *Garc. n. 186.* ed quod Concilium statuendo, ut sine licentia Episcopi patrimonium alienari non possit, donec aliunde habeat, unde vivere possit, videatur id permittere in dicto casu. Si verò qua- ratur, ad quid, dum ordinatus non habet aliunde, unde vivat, requiratur licentia Episcopi ad alie- nandum, cum tunc dari non deberet hæc licentia, sed negari. Respondet *Garc. n. 188.* posse occur- rere causam ita urgentem, ut possit ac debeat hæc licentia dari, v. g. si ipse ille ordinatus, aut parentes vel fratres ejus capti, aut propter commissum homicidium pœnâ capitis plectendi, nisi acculanti pro remissione daretur certa pecunia, ad redemp- tionem sui egerent alienatione & distractione dicti patrimonii. Et si Episcopus ex iusta simili causâ dedisset hanc licentiam, maneret ipse liber ab onere subministrandi tali Ordinato sustentatio- nem,

nem. Garc. n. 189. quemadmodum e contra, dum sine justa causa eam dedisset, manet obligatus ad providendum ordinato (tenet enim talis alienatio facta cum licentia Episcopi, & sine justa causa data Garc. n. 189.) non secus, ac si eum ordinasset absque titulo. Garc. *ibid.* Porro hanc licentiam dare non posse Vicarium Episcopi sine speciali mandato Episcopi, & si hanc dedisset sine tali mandato, vel etiam sine justa causa, teneri pari ratione ac Episcopum providere tali ordinato, ait Garc. n. 190. Ac denique decretum hoc prohibens alienationem patrimonii, ad cuius titulum quis ordinatus sacris, procedere in alienatione voluntaria, non autem in necessaria, v. g. quæ fieret causâ solventorum debitorum, nisi ea fuissent in fraudem contracta, habet Garc. n. 222. quanquam n. 223. & n. 139. hoc exemplum de debitis non admittat ipse, maximè, dum debita contracta sunt post ordinationem; eò quòd clericus non teneatur, ultra quàm facere possit, & ista alienatio haberet principium voluntarium.

Questio 307. An igitur, dum resignatio beneficii, ad cuius titulum quis ordinatus est, facta contra tenorem & formam à Concilio præscriptam est nulla, vacet beneficium, remaneat tamen penes resignantem?

Respondeo: Si facta talis resignatio coram Papa ab non habente aliunde, unde vivat, non abdicatur jus à resignante, adeòque eo iure penes resignantem permanente non vacat beneficium, Garc. p. 2. c. 5. n. 225, dicens id certum esse.

2. Respondeo secundò: Si verò facta resignatio coram Ordinario, quamvis stando præcisè in terminis Concilii Tridentini idem dicendum erit; nimirum non vacare beneficium, & non esse necessarium novum titulum & collationem. Garc. n. 226, citans Zevall. q. 561. n. 22. Ex Constitutione tamen Pii V. §8. dicendum vacare tale beneficium, nec resignantem posse ad illud redire, sed de eo beneficio liberè cuicumque alteri providendum, non per Ordinarium ipsum, qui talem resignationem admittit, sed per Papam aliòve Superiores istius Ordinarii, aut per patronos, si beneficium est jurispatronatus juxta aliam constitutionem ejusdem Pii V. 42. Ordinarium verò admittens talem resignationem incurrit penam suspensionis à collatione beneficiorum, & tenetur resignantem illum alere. Paris. l. 2. q. 6. à n. 41. citans declarationem expressam sacre Congregationis de hoc. Garc. *loc. cit.* n. 227. insuper plures recitans pro his declarationes S. Congregationis.

3. Respondeo tertio: Si verò facta resignatio coram Ordinario ab habente aliunde, unde vivat, non facta tamen mentione, quòd sit beneficium titolare, standum erit Concilio, & non vacabit beneficium; quia Constitutio Pii V. non loquitur in hoc casu. Garc. n. 229.

Questio 308. An, & qualiter beneficia litigiosa possint resignari?

Respondeo primò: Beneficio litigioso potest quis cedere in gratiam & favorem colligantis; sive beneficium litigiosum potest resignari in favorem illius, cum quo super eo est lis; quia per hanc cessionem lis extinguitur, & sic purgatur vitium litigiosum. Paris. l. 2. q. 3. nu. 12.

Castrop. tr. 13. de benef. d. 6. p. 2. §. 2. n. 5. Azor. p. 2. l. 7. c. 25. q. 3. Pirh. ad tit. de renunc. n. 14.

2. Respondeo secundò: Potest quis simpliciter lite & causâ cedere tam coram Ordinario, quàm Papâ. Azor. *loc. cit.* Paris. n. 100. In quo casu, ut ait Tond. qq. benef. p. 3. c. 63. n. 17. certum est, quòd lis finiatur, & non incurritur amplius nullitas provisionis factæ per Ordinarium, ac ideo, si prius Ordinarius contulerit, antequam colligans à Papa sui juris confirmationem legitime obtinuerit, collatio Ordinarii erit valida; quia tunc non est locus regulæ de surrogandis colligantibus, citat pro hoc Chok. ad dictam regulam n. 39. Item ut Azor. *loc. cit.* Paris. n. 101. cum communi; potest quis ipsum beneficium simpliciter dimittere. In quo casu, quia per renunciationem factam à colligante fuit amissum omne jus & possessio, cum renunciatio fuerit simplex, si alter colligans ingrediatur possessionem vacuum, non attentat.

Paris. *cit.* q. 3. n. 18. citans Rotam in *Aversana benef.* 30. Mart. 1553. Lancell. de attent. p. 2. c. 4. n. 332. Quod idem ait Paris. n. 14. 15. & 16. dum liti ipsi renunciatum, etiamsi hujusmodi renunciatio facta fuisset in absentia judicis coram Notario, etiam non actuario; modò fiat mentio de ipsius liti pendentia; eò quòd lis finiatur cessione, non secus ac morte, vel per rem judicatam, vel per transactionem. Atque ita etiam in hoc casu cessionis liti resignari posse beneficium ab altero colligante, indicat Paris. *ibidem* n. 13. & 20. Et si autem coram Ordinario fieri possit talis resignatio simplex beneficii litigiosi lite pendente, is tamen illud conferre nequit, non secus ac licet resignari possit coram Ordinario beneficium reservatum, is tamen illud coram se resignatum conferre nequit; uti nec subrogare potest aliquem in locum cedentis vel decedentis lite pendente.

Paris. à n. 102. & ex eo Azor. *loc. cit.* Sunt enim beneficia litigiosa omnia de jure reservata Papa c. 1. & 2. ut lite pendente, quamvis hæc reservatio orta ex liti pendentia sit minus proprie reservatio, sed potius inhibito temporalis; per quam inferior prohibetur conferre beneficium lite pendente, ne detur novus colligans, ut etiam patet ex eo; quòd indultum conferendi beneficia reservata removeat quidem obstaculum reservationis, non tamen removeat impedimentum liti pendentia. Tond. p. 3. c. 163. n. 4. juncto n. 10. & 11. qui tamen etiam *ibidem* n. 9. testatur ex Lancell. de attent. p. 1. c. 3. n. 141. beneficia Gallia subiacere collationi Ordinariorum, non obstante liti pendentia, quin & contrarium jam dictis tenet n. 18. & 19. ubi aut cessio & renunciatio facta fuit simpliciter, & tunc lis cessat, & per consequens non intrat regula de surrogandis; si verò cessio in favorem, lis durat, & locus est prædictæ regulæ. Verum

3. Respondeo tertio: Beneficium litigiosum resignari non potest lite pendente in favorem tertii coram Ordinario, sed resignatio est omnino irrita & inanis, non secus ac alienatio rei litigiosa facta lite pendente fieri nequit, & facta nullus est momenti, ut constat ex toto titulo ff. & c. de litigiosis. Castrop. Azor, Pirh. *ll. cit.* Paris. l. 2. q. 3. n. 1. & expressè Azor juxta c. 2. ne lite pendente, in 6. quia præterquam quòd talis resignatio videtur fieri in fraudem, quæ est ratio Parisi *loc. cit.* n. 2. per hoc minimè extinguitur lis, Azor *loc. cit.* Ordinarium autem conferre nequit beneficium litigiosum, nisi lite finita & extincta, vel per longum